

Česká republika

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Krhanice, okres Benešov

Krhanice 149, 257 42

Identifikátor školy: 600 042 049

Termín konání orientační inspekce: 16. – 18. září 2002

Čj.:	032 184/02-2050
Signatura:	ob1cw101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Krhanice, okres Benešov, je úplnou základní školou bez právní subjektivity, s devíti třídami, ve kterých bylo ke dni zahájení inspekce zapsáno 177 žáků. Mezi nimi bylo také 16 integrovaných žáků se specifickými poruchami učení. Více než 50 % žáků do školy dojíždí z okolních obcí spádového obvodu. Školu nenavštěvují žáci – cizinci. Na prvním stupni je velmi nízký počet žáků v jednotlivých ročnících (průměrně 13 žáků na třídu). Každoročně - již pátý rok - nastupuje do prvního ročníku méně žáků a provoz samostatných ročníkových tříd prvního stupně se stává stále více finančně náročný.

Škola vyučuje podle vzdělávacího programu *Základní škola* (MŠMT ČR, čj. 16 847/96-2, s platností od 1. září 1996, ve znění úpravy čj. 25 018/98-22, která vstoupila v platnost od 1. září 1998).

Součástí školy je pouze školní družina, která nebyla při této orientační inspekci sledována. Žáci se mohou stravovat ve školní jídelně umístěné v areálu školy.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a sledovanému okruhu předmětů,
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a sledovanému okruhu předmětů,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v základní škole v následujících předmětech a skupině předmětů: český jazyk, matematika, informatika, blok přírodovědných předmětů (přírodověda, fyzika, chemie).

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM A SLEDOVANÉMU OKRUHU PŘEDMĚTŮ

Sledovaným předmětům je ve škole v průběhu jednoho vyučovacího týdne věnováno celkem 129 vyučovacích hodin. Pouze 51 hodin vyučují učitelé, kteří beze zbytku splňují předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. V některých případech se tento nedostatek negativně promítl do kvality výuky - často byla patrná neznalost didaktiky předmětů, občasné problémy přinášela také nezkušenost s věkovou kategorií vyučovaných žáků. Český jazyk vyučují tři pedagogové s odbornou a pedagogickou způsobilostí, tři bez odborné a pedagogické způsobilosti. Další učitelka s vysokoškolským vzděláním pro učitele druhého stupně základní školy - ale bez odbornosti pro vyučování českého jazyka - vyučuje český jazyk na prvním stupni školy. Výuka matematiky je zajišťována celkem osmi vyučujícími, tři z nich splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti v plném rozsahu, dvě učitelky je splňují jen zčásti (jde o učitelky jiných odborností), tři učitelky prvního stupně jsou nekvalifikované. Informatiku učí učitel s odborností matematika – základy techniky, vyučovanému oboru se vzdělává v rámci dalšího vzdělávání a soukromě. Tentýž učitel neodborně vyučuje předměty chemie a fyzika, absolvovanou vzdělávací akci v této oblasti bylo pouze povinné proškolení učitelů chemie a získání osvědčení způsobilosti k nakládání s nebezpečnými látkami a přípravky. Přírodovědu vyučuje nekvalifikovaná učitelka. Na škole pracují jak učitelé

s dlouholetou pedagogickou praxí, tak učitelé začínající či s krátkodobou pedagogickou zkušeností.

Ve škole je zřízena pedagogická rada jako jediný interní poradní orgán ředitele. Jednání pedagogického sboru a denní neformální setkávání učitelů jsou - podle slov ředitele - využívány také k metodické činnosti, jejíž systematicčnost a účinnost však vedení školy nemůže prokázat (zápisy z pedagogických rad a předložených provozních porad neobsahují téměř žádné poznámky o vedení pracovníků či o rozbořech výsledků kontrolní činnosti apod.).

Nekvalifikovaným pracovníkům (převážně se jedná o vychovatelky) již není – vzhledem k jejich déletrvající praxi – věnována žádná významnější a systematická metodická pomoc. Ředitel a jeho zástupkyně se zejména zaměřují na práci s mladými učiteli, snaží se jim vytvářet dobré pracovní podmínky a podporují je v dalším vzdělávání. Podle záznamů v loňských třídních knihách prováděli hospitace. Zapsáno je 14 hospitací, vedení školy je doložilo hospitačními záznamy, s nimiž byli učitelé průkazným způsobem seznámeni a byla jim v nich uložena některá opatření. Pravidelná byla kontrola povinné dokumentace, závěry z těchto kontrol se nepodařilo při inspekci zjistit (chybí v záznamech z jednání pedagogické rady i z provozních porad, vedení je ani jinak nedoložilo). Neprůkazná je analýza výsledků kontroly a důslednost při následné kontrole účinnosti opatření.

Škola má zpracován krátkodobý plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (na jeden školní rok). Plán má formální charakter, je sestaven výhradně z akcí, o které projeví učitelé zájem. Podobná situace byla i v loňském školním roce. Vzhledem k tomu, že poskytnuté finanční prostředky nebyly škole přiděleny včas a zájem učitelů o vzdělávání byl minimální, značné prostředky byly vynaložené pro jednoho pracovníka na vzdělávací akci z oblasti informačních technologií. Kvalifikovanost vlastní výuky informatiky (zejména metodicko-didaktická složka potřebná vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu, zaměření a cílům základní školy) se absolvováním tohoto školení nezlepšila. Efekt proškolení spočívá v dovednosti udržovat v provozu školní počítačovou síť.

Organizace školy je přehledná a funkční, vytváří dobré základní podmínky pro pracovníky. Základní škola je vnitřně členěna na první a druhý stupeň, s přihlédnutím k tomuto členění jsou účelně rozděleny kompetence mezi ředitele a jeho zástupkyni. Život školy je upravován řádem školy, který obsahuje všechna předepsaná ustanovení a je do něho zapracována také *Úmluva o právech dítěte*. Součástí veřejné verze, k níž mají přístup žáci a rodiče, nebyly dosud povinnosti pracovníků, interní výtisk však tyto povinnosti obsahuje. Ve škole je vytvořen informační systém, který je funkční uvnitř i vně školy. Na veřejně přístupném místě ve škole či v sídle školy nebyly zveřejněny informace předepsané zákonem o svobodném přístupu k informacím. Tento nedostatek byl ředitelem v průběhu inspekce odstraněn. Některé informace o škole lze nalézt na internetové stránce školy a ve školním časopise. Při škole souběžně fungují *Rada školy* (dále jen *Rada*), která byla zřízena k 14. květnu 2001 podle zákona o státní správě a samosprávě ve školství, a *Sdružení rodičů a přátel dětí školy* (dále jen *Sdružení*), které není úředně registrováno jako občanské sdružení. Na účet *Sdružení* jsou ukládány finanční prostředky, které jsou škole dobrovolně poskytovány rodiči a volený výbor rozhoduje o jejich využívání. *Rada* naopak spolurozhoduje o koncepčních otázkách. Tyto dva samosprávné orgány jsou propojeny prakticky pouze přes osobu ředitele školy, který je zván na některá jejich jednání. Ředitel školy v loňském školním roce *Radě* předložil *Výroční zprávu o činnosti školy ve školním roce 2000/2001*, kterou bez připomínek schválila. Za školní rok 2001/2002 je výroční zpráva o činnosti zpracována, *Radě* nebyla dosud předána. Přestože nemá škola právní subjektivitu, ředitel z vlastní iniciativy po ukončení finančního roku 2001 předložil *Radě* také *Výroční zprávu o hospodaření školy v roce 2001*. K této zprávě se *Rada* nevyslovila.

Personální podmínky vzhledem k zajištění sledovaných předmětů, odborné a pedagogické způsobilosti, systému vedení a organizaci práce učitelů, byly hodnoceny jako pouze vyhovující.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM A SLEDOVANÉMU OKRUHU PŘEDMĚTŮ

Budova školy byla postavena v roce 1959 jako účelové zařízení. V současné době jsou prostorové podmínky vzhledem k nízkým počtům žáků ve třídách velmi dobré, počet kmenových učeben odpovídá počtu tříd, šest z jedenácti kmenových učeben je jednoduše upraveno na učebny odborné. Sledované předměty byly vyučovány buď v kmenových třídách (I. stupeň) nebo v takto upravených učebnách (II. stupeň). Informatika má samostatnou učebnu s příslušným vybavením.

Nábytek ve třídách je postupně obnovován, každoročně zřizovatel vybavuje jednu třídu. Společné prostory jsou udržované, využívají se zejména k prezentaci žakovských prací a činnosti školy.

Škola má k dispozici běžnou audio i videotechniku, vzhledem k velikosti školy v dostačujícím množství. Velmi dobré vybavení získala již v předcházejících letech k výuce předmětů informatika a práce s počítačem. Na internetovou síť je napojena pomocí telefonní sítě, což je finančně značně náročné. Proto není dosud možné internet běžně využívat pro práci žáků. Škola prozatím nebyla zařazena do programu MŠMT ČR *Internet do škol*. K výuce sledovaných předmětů mají učitelé k dispozici mnohé kvalitní programy. Efektivnost jejich využívání nelze vzhledem k absenci evidence zhodnotit. V průběhu inspekce nebyly ve sledovaných předmětech využity. Vybavení ostatních učeben z hlediska didaktické podnětnosti a aktuálního funkčního využití ve výuce bylo při sledované výuce kvalitativně rozdílné. Některé učebny jsou vybaveny audio a videotechnikou, ve sledované výuce byla využita pouze v jednom případě efektivně audiotechnika. Autory některých názorných pomůcek jsou učitelé. Inventář učebních pomůcek je nákupem modernizován minimálně, proto převládají starší učební pomůcky. Ve sledované výuce byly jen zřídka využity. Finanční prostředky v této kapitole rozpočtu školy jsou nízké a nákup nových moderních pomůcek zpravidla neumožňují. Evidence didaktického vybavení školy a jeho využívání není systémově řešena (inventární seznamy, které neobsahují učební pomůcky v ceně nižší než 3000,- Kč, nemohou tuto evidenci účelně nahradit).

Pro výuku českého jazyka slouží zejména kmenové učebny a zčásti odborná učebna s didakticky zaměřenou výzdobou a vybavená jazykovými příručkami pro žáky. Odborná učebna je využívána k výuce jen některými třídami druhého stupně. Odborná učebna informatiky svým programovým vybavením umožňuje nejen výuku českého jazyka, ale i reedukaci některých specifických poruch učení. Vybavení školy audionahrávkami pro literární výchovu není optimální, pozitivně je hodnocen osobní iniciativní přístup vyučujících při jejich doplňování. Vybavení žáků učebnicemi a učebními texty je dostatečné, je efektivně využíváno, pracovní sešity jsou finančně hrazeny zákonnými zástupci žáků. Žáci prvního ročníku byli vybaveni slabikářem, učebními texty a sešity. Škola nemá průkaznou dokumentaci, dokládající vybavení těchto žáků školními potřebami v předepsané hodnotě. Žakovská knihovna nacházející se v prostorově omezeném a esteticky nepodnětném prostředí umožňuje žákům individuální zapůjčení knih. Knižní fond je inovován minimálně. Odběr odborných časopisů a stav odborné knihovny pro učitele je vyhovující, vytváří možnosti pro sebevzdělávání.

Jednu ze tříd, ve které probíhá větší část hodin matematiky na druhém stupni, lze vzhledem k vybavení a didaktické podnětnosti její výzdoby považovat za odbornou učebnu. Vybavení kabinetu matematiky má běžnou úroveň, učební pomůcky byly pořízeny již dávno. Škola nedisponuje např. ani elektronickými kalkulátory, které by umožňovaly modernější výuku goniometrických funkcí apod.

Výuka informatiky je materiálně zajištěna kvalitně, přesto je nutné poznamenat, že pracovní je při výuce tohoto předmětu příliš naplněna žáky (16 počítačů, které nejsou všechny plně funkční, počet žáků až 28). Rozvody sítí jsou vedeny nekrytě, účelový nábytek nahrazují běžné žákovské lavice, zatemnění je realizováno pomocí netěsnících rolet atd. Celkově pracovní nepůsobí z hlediska estetiky prostředí a didaktické podnětnosti právě příznivě.

Fyzika a chemie se učí v jedné z kmenových učeben, která je upravena jako odborná. Tomu je přizpůsoben žákovský nábytek, v původním provedení bylo zahrnuto rozvody elektřiny, plynu a vody do lavic. V současné době jsou funkční pouze rozvody elektřiny. Ve třídě je umístěn videorekordér. Sousedí s ní dva oddělené a průměrně vybavené kabinety. V inventářích jsou základní (většinou zastaralé, ale funkční) žákovské i demonstrační pomůcky, dostatek potřebných chemikálií a chemického nádobí. Přírodověda probíhá v běžných kmenových třídách.

Využívání materiálních zdrojů, které škola vlastní, sleduje vedení školy při hospitacích a běžným denním dohledem. O analýze stavu a následných opatřeních není vedena průkazná dokumentace (např. chybí v zápisech z pedagogických rad a provozních porad apod.).

Materiálně-technické podmínky pro výuku sledovaných předmětů byly hodnoceny jako průměrné.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTECH

Realizace vzdělávacích programů

Výuka ve škole se odvozuje od vzdělávacího programu *Základní škola*. Sledované předměty jsou v učebním plánu dotovány předepsaným počtem vyučovacích hodin, celkový počet hodin týdně odpovídá předpisu. Povinná část učebního plánu je doplněna předměty tzv. volitelnými – v sedmém ročníku se jedná o předmět informatika, konverzace v anglickém jazyce, v osmém ročníku informatika a cvičení z matematiky, v devátém ročníku informatika a cvičení z českého jazyka – v dotaci 1 + 1 vyučovací hodina týdně. Žáci těchto ročníků musí docházet na tyto předměty všichni. Tímto opatřením ztratili možnost svobodně volit vlastní profilaci. Nepovinné předměty se ve škole nevyučují. Nabídka zájmových útvarů převážně pochází od jiného subjektu – Domu dětí a mládeže Benešov. Škola se však na ní významně podílí, poskytuje bezplatně své prostory a zájmové útvary většinou vedou učitelé.

Při inspekci byly zjištěny dílčí nedostatky ve stanovení konkrétního učiva českého jazyka (slohové a literární složky). V loňském školním roce byly v VI. třídě vyučovací hodiny určené k výuce fyziky v době od 30. listopadu 2001 do 8. ledna 2002 věnovány předmětu *praktické činnosti - práce s počítačem*. S podobnou odchylkou je (se souhlasem ředitele) počítáno i letos. Jako důvod jsou uváděny zejména personální podmínky pro výuku *praktických činností*. Učivo šestého ročníku bylo sice probráno, ale postup je v rozporu se vzdělávacím programem. V třídní knize loňské IX. třídy chybí zápisy kapitol *jaderná energie* a *vesmír*, které jsou součástí osnov, ale jejich probrání není průkazné. V letošním roce dosud probíhala výuka sledovaných předmětů v souladu s osnovami. Učebnímu plánu odpovídal aktuální rozvrh

hodin sledovaných předmětů a také úvazky učitelů. Vedení školy prostřednictvím časově tematických plánů a při hospitacích dohlíží na plnění osnov a kontroluje zápisy v třídních knihách. Zodpovědnost za splnění osnov nechává plně na vyučujících.

Vzhledem k výše popsaným odchylkám není realizace školního vzdělávacího programu zcela v souladu se vzdělávacím programem Základní škola.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy:

A/ Průběh vzdělávání a výchovy v českém jazyce

Výuka je vedena šesti vyučujícími, z toho dva učitelé druhého stupně jsou v důchodovém věku. Kvalita sledované výuky byla zčásti negativně ovlivněna odbornou a pedagogickou nezpůsobilostí některých vyučujících, nebo krátkou pedagogickou praxí.

Žáci byli převážně v úvodu hodiny motivováni tématem probíraného učiva, v jednom případě problémovým zadáním úkolu, v některých hodinách způsobem provedení práce s chybou, či motivujícím sdělením cíle výuky pro příští hodinu. V jedné ze sledovaných hodin byli aktivně pracující žáci nápaditě odměněni herní soutěživou činností, rozvíjející motoriku rukou. Pozitivní motivace byla nedílnou součástí většiny sledované výuky, ojediněle se vyskytly demotivující prvky, použité vyučující spíše neuvědoměle než záměrně.

Při zhlédnutí výuce převažovalo průběžné a bezděčné slovní hodnocení žáků vyučujícími, sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků nebylo - až na výjimku - užito. Úvodní část většiny hodin postrádala stanovení specifických cílů aktuální výuky. V závěru chybělo často analytické a adresné hodnocení žáků vzhledem k cílům, převažující bylo povšechné hodnocení žáků. Ojediněle závěrečné hodnocení i chybělo. Klasifikace žáků známkami byla použita minimálně, v jednom případě byl žák písemně pochválen zápisem do žákovské knížky. Formou širšího slovního hodnocení škola žáky nehodnotí. Žáci se specifickými poruchami učení jsou hodnoceni mírnější klasifikací. Kontrolou sešitů byly zjištěny jak adekvátní způsob hodnocení těchto žáků vzhledem k jejich schopnostem, tak i případy demotivující klasifikace bez potřebné účinné práce s chybou.

Plánování učiva je prováděno formou časově tematických plánů učiva, jejichž kvalita a funkčnost zpracování je na velmi dobré úrovni. Dílčí nedostatky se týkaly stanovení specifických cílů vyučování např. v literární výchově či slohu. Obsah volitelného předmětu cvičení z českého jazyka je promyšleně plánován a dle potřeb a schopností žáků organizován. Nedostatkem - vzhledem k možnosti uplatnění specifických individuálních nebo skupinových cílů výuky - je vysoký počet žáků ve skupině. Pro žáky se specifickými poruchami učení je organizována jejich reedukace pod vedením pedagoga se zkušeností a vzděláním v oblasti speciální pedagogiky. Žáci pod vedením zkušeného pedagoga pravidelně přispívají a vydávají školní časopis. Kvalita bezprostřední přípravy na vyučování byla zčásti ovlivněna kvalifikovaností a délkou pedagogické praxe vyučujících.

Z hlediska vyučovacích metod byl až na výjimky ve většině hodin zvolen frontální způsob organizace výuky, žáci pracovali převážně s učebnicí a sešity, převažovaly frontálně řízené činnosti žáků s malým podílem aktivizujících metod práce. Herní prvky, činnostní učení a kooperativní styl vyučování byly uplatněny zejména ve II. třídě. Vzhledem k malému počtu žáků ve třídách byl uplatňován individuální přístup k žákům, okamžitá zpětná vazba. Výuka čtení a psaní postrádala v některých hodinách potřebnou průpravu, účinnou korekci chyb. Respektování individuálních potřeb žáků se specifickými poruchami učení mělo v některých hodinách klady (individuální pracovní tempo, forma zadání samostatné práce adekvátní schopnostem žáka), v jiných zápory (přetěžování žáků s následným snížením jeho výkonnosti a ve snížené kvalitě jeho pracovních výsledků). V převažující míře probíhal řízený rozhovor

vyučujících a žáků, pro souvislý projev žáků byl vytvořen menší prostor. Ve všech hodinách byla respektována pravidla vzájemné komunikace mezi učiteli a žáky. Jen v jedné ze sledovaných hodin byl výrazněji a cíleně uplatňován sociální prvek učení a vzájemná interakce a komunikace mezi žáky navzájem vyplývala z kooperativního způsobu organizace vyučování.

Ve dvou učebnách je pro žáky vytvořen relaxační prostor, který byl ve sledované výuce efektivně využit k relaxaci a k učení formou didaktické hry. V některých hodinách byla u žáků zjevná únava vlivem stereotypně vedeného vyučování bez možnosti potřebné relaxace. U některých žáků byly zjištěny nedostatky v návycích správného držení těla a v kvalitě psacích potřeb.

Sledované výuce často chyběla vhodná materiálně-technická podpora (využití dostupných didaktických a žákovských pomůcek, didaktické techniky včetně techniky výpočetní). Dílčím kladem bylo názorné informování žáků o jazykových příručkách nebo použití audiotechniky při poslechu literární ukázky. V průběhu výuky bylo efektivně využíváno didaktické vybavení některých učeben, vyučujícími vytvořené žákovské učební pomůcky. Učebnice a učební texty byly využívány optimálně.

Průběh vzdělávání ve sledovaných hodinách českého jazyka byl celkově hodnocen jako průměrný.

B/ Průběh vzdělávání a výchovy v matematice

Na prvním stupni sice vyučují tento předmět převážně odborně nebo odborně a pedagogicky nezpůsobilé učitelky, přesto však tato skutečnost neměla žádný negativní vliv na kvalitu výuky.

Vyučující mají zpracovány časově tematické plány, které jsou ve shodě s obsahem osnov realizovaného vzdělávacího programu. Vyučující se těmito plány řídí a průběžně vyhodnocují jejich plnění.

Odborná učebna je využívána pouze některými učiteli. Vlastní příprava na zhlédnuté hodiny byla (až na jedinou výjimku) příkladná, s přesně promyšlenou stavbou a zařazením názorných pomůcek. V průběhu vyučování se učitelky snažily pravidelným střídáním činností udržet koncentraci a pozornost žáků. Používané vyučovací metody byly pestré: frontální výuka, skupinová práce, samostatná práce, vedení části hodiny žákem. Při procvičování bylo k žákům přístupováno diferencovaně podle schopností a míry zvládnutí látky. Vyučující využívaly tradiční práci s učebnicí, různé karty s čísly a příklady, modely těles, elektronické kalkulátory (většinou z vlastnictví žáků) a další didaktické pomůcky, dbaly na názornost vyučování. Četnost zadávání domácích úkolů byla dosud přiměřená.

Hodiny matematiky jsou zařazeny na první až čtvrtou vyučovací hodinu. Velmi příznivě ovlivňují kvalitu výuky nízké počty žáků ve třídách. Na prvním stupni vyučující příležitostně a podle aktuální únavy žáků zařazovaly krátká protahovací cvičení.

V úvodní části učitelky zpravidla seznámily žáky s cílem hodiny, v závěru shrnuly a upevňovaly probrané učivo. Průběžně žáky hodnotily za aktivitu a správná řešení. V hodinách byli žáci motivováni zásadně kladným hodnocením. Učitelky měly k žákům přátelský vztah. V hodinách byla navozena atmosféra vzájemné důvěry mezi nimi a žáky. Častým oslovením žáků byla podněcována výraznější žákovská komunikace. V některých sledovaných hodinách se však nedařilo tento cíl naplnit.

Průběh vzdělávání ve sledovaných hodinách matematiky byl hodnocen jako velmi dobrý.

C/ Průběh vzdělávání a výchovy ve skupině přírodovědných předmětů (přírodověda, chemie, fyzika)

Všechny vyučovací hodiny předmětů tohoto bloku jsou vyučovány neodborně, přírodověda zcela nekvalifikovaně. V přírodovědě nebyla výuka tímto faktem negativně ovlivněna, pozitivní roli sehrála déletrvající praxe učitelky. V hodinách fyziky a chemie učitel postrádá hlubší zkušenosti s didaktikou obou předmětů, což se negativně promítlo do forem a metod práce se žáky, do malého podílu jejich aktivních činností. Bez využití také zůstala veškerá didaktická technika, včetně techniky výpočetní. Krátká praxe učiteli dosud neumožnila poznat veškeré souvislosti a vazby mezi předměty. Vyučovací hodiny však byly po věcné stránce vedeny dobře.

Přestože měla výuka jisté metodické nedostatky, je nutné konstatovat, že učitel využil motivační možnosti, které mu dávalo probírané učivo. V průběhu sledovaných vyučovacích hodin bylo – vzhledem k termínu inspekce - se žáky opakováno učivo předcházejících ročníků. Opakováno bylo zajímavě, s aktuálními poznámkami, ale příliš teoreticky. Kladnou roli sehrál pozitivní přístup učitele k chybám žáků a k jejich slovnímu hodnocení. Žákům se dostávala včas zpětná vazba. Podobně je možné hodnotit i výuku přírodovědy, která byla navíc obohacena množstvím různých názorných pomůcek, přírodnin, reprodukcí apod. Metodicky byla výuka tohoto předmětu pestřejší, žáci byli do práce aktivněji zapojeni. Žáci užívají povolené učebnice a soubory informativních tabulek.

Odchylka v dlouhodobém plánování výuky fyziky již byla v této zprávě popsána. Zpracované a předložené časově tematické plány předmětů – až na uvedenou výjimku – odpovídají osnovám. Návaznosti jednotlivých témat ve fyzice odpovídají používaným učebnicím, realizovaného vzdělávacího programu se drží spíše volně. Po čtyřech letech docházky žáků na druhý stupeň školy by se však žáci měli, podle takto zpracovaných plánů, s veškerým povinným učivem seznámit. V plánech přírodovědy je dobře rozpracováno učivo kurzu *výchova ke zdraví*.

Umístění předmětů v rozvrhu hodin zohledňuje jejich náročnost. Metody práce příznivě ovlivňovaly psychohygienu práce spíše při přírodovědě na prvním stupni. Tempo výuky ve třídách druhého stupně se převážně řídilo podle průměrného žáka.

Ve sledovaných hodinách byli žáci ukázněni, ale vždy jen několik žáků ve třídě s učitelem aktivně spolupracovalo. O výuku však projevovali soustředěný zájem téměř všichni žáci. Komunikace mezi učiteli a žáky byla přátelská, oba učitelé přistupovali k žákům trpělivě, tolerantně. Částečně byl vytvářen prostor pro diskusi. Spíše málo byly záměrně rozvíjeny komunikativní schopnosti žáků (málo je pěstován souvislejší slovní projev).

Sledovaný průběh výuky přírodovědných předmětů měl průměrnou úroveň.

D/ Průběh vzdělávání a výchovy ve volitelném předmětu informatika

Přestože je výuka zajišťována učitelem bez požadované odbornosti, kvalita sledované výuky touto okolností v žádném ohledu netrpěla.

Volitelný předmět informatika je vyučován v sedmém až devátém ročníku. Předmětu je v každém ročníku vyhrazena jedna hodina týdně.

Výuka se těší velkému zájmu a navštěvují ji všichni žáci. Vysoký stupeň motivace je dán vlastním zájmem žáků o práci s počítači. Učitel přispívá tím, že má k žákům podporující přístup, využívá často pochvalu. Vyučováním oborem je zřetelně zaujat, proto výuka nepostrádá „osobní rozměr“. Žáky seznamuje s významem oboru ve skutečném světě, s přínosem pro denní praxi.

Pro výuku je vypracován časově tematický plán, který je koncipován tak, aby v jednotlivých ročnících docházelo plynule k rozvoji dovednosti pracovat s počítačem. Žáci by se měli naučit bezpečně využívat textový editor a tabulkový procesor, internet jako zdroj informací, pracovat s elektronickou poštou. Aktuální příprava na zhlédnutou výuku byla pečlivá a promyšlená. Stanovené cíle byly plněny.

Sledovaná výuka probíhala formou praktických činností žáků. Individualizace výuky (časové možnosti, individualizované instrukce, nároky a cíle, možnosti opakovat pokusy, práce žáků vlastním tempem apod.) je negativně ovlivněna zejména možnostmi pracovny a počty žáků ve skupině. Při hodinách byla využívána frontální práce, žáci pomocí učitelových instrukcí prakticky vykonávali a nacvičovali některé činnosti a seznamovali se s některými teoretickými vědomostmi. Žáci znali a dodržovali náročná pravidla pro práci v daných podmínkách a dobře spolupracovali s učitelem i mezi sebou. Učitel je dobře vedl k odbornému vyjadřování.

Materiální a psychohygienické podmínky k výuce mají některé menší nedostatky, které již byly ve zprávě popsány. Prostorové podmínky neumožňují výuku více vnitřně diferencovat. Žáci však mají v odpoledních hodinách přístup k počítačům v rámci zájmové činnosti, tam je možné výuku podle zájmu prohloubit.

Z výuky vznikají některé prezentační produkty – počítačová prezentace školy, internetové stránky školy atd.

Sledovaný průběh výuky informatiky byla celkově hodnocen jako velmi dobrý.

Výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech

Pro vlastní potřebu si výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech a v jednotlivých třídách zjišťují vyučující dílčími prověrkami učiva, ve čtvrtletích rozsáhlejšími písemnými pracemi, běžně užívanými metodami ústního a písemného zkoušení.

Škola nemá vytvořeny žádné vlastní a ani neužívá žádné z komerčně nabízených evaluačních nástrojů. Výsledky vzdělávání v českém jazyce a matematice hodnotí vedení školy zejména z pohledu úspěšnosti žáků v přijímacím řízení žáků na střední školy. Ve všech předmětech také sleduje úspěšnost žáků v příslušných olympiádách a soutěžích. V jednotlivých čtvrtletích sleduje - bez hlubšího analyzování - stav v klasifikaci žáků jednotlivých tříd. Systematicky nejsou výsledky zpracovávány.

Obecnou spokojenost rodičovské veřejnosti si škola naposledy zjišťovala před třemi lety formou dotazníku. Výsledky byly dobré. Jiné písemné dokumenty o autoevaluaci výsledků vzdělávání škola nevede.

Škola nemá vlastní a neužívá jiné evaluační nástroje ke zjišťování výsledků vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech.

Průběh vzdělávání a výchovy ve sledovaném okruhu předmětů (včetně úrovně realizace vzdělávacího programu) byl hodnocen jako průměrný.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- *Rozhodnutí o zařazení školy do sítě, škol, předškolních a školských zařízení* bylo vydáno 3. ledna 2002 (MŠMT ČR, čj. 10 085/02-21). Tento doklad svým obsahem odpovídá *Zřizovací listině*, kterou zřizovatel – obec Krhanice – zřídil k 1. lednu 2002 základní školu jako svou organizační složku.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Rozhodnutí o zařazení školy do sítě, škol, předškolních a školských zařízení* (MŠMT ČR, 3. ledna 2002, čj. 10 085/02-21), *Zřizovací listina* (Obec Krhanice, 27. února 2002)
2. třídní knihy ze školního roku 2001/2002 a 2002/2003
3. třídní výkazy a katalogové listy žáků
4. školní řád platný ve školním roce 2002/2003
5. rozvrh hodin platný ve školním roce 2002/2003
6. zápisy z pedagogických rad
7. protokoly o komisionálních zkouškách ze školního roku 2001/2002
8. kniha úrazů
9. *Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2001/2002* (ředitel, červenec 2002)
10. *Výroční zpráva o hospodaření v kalendářním roce 2001* (ředitel, únor 2002)
11. rozhodnutí o odkladech školní docházky ve školním roce 2001/2002
12. hospitační záznamy vedení školy
13. hospitační záznamy školních inspektorů
14. časově tematické plány sledovaných předmětů
15. předinspekční dokumentace ČŠI (včetně dotazníku pro ředitele) vyplněná ředitelem školy
16. vzorek žákovských písemností a žákovských knížek
17. *Inspekční zpráva* (Česká školní inspekce, čj. 021 66/98-2801)

ZÁVĚR

Personální podmínky školy jsou pouze vyhovující. Vzhledem k umístění obce na mapě okresu Benešov a k tomu, že zřizovatel nenabízí byty pro učitele, se zaměstnavateli (Referát školství Okresního úřadu Benešov) a řediteli školy nedaří získat učitele s předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Stále se snižující počty žáků a aktuální organizace prvního stupně s sebou přinášejí zmenšující se finanční prostředky, které jsou škole poskytovány ze státního rozpočtu. To ovlivňuje zejména výši nenárokových složek platů učitelů, kterými ředitel školy v zásadě nemá možnost pracovníky výrazněji finančně motivovat. Ze stejných důvodů může jen omezeně ovlivňovat pozitivní změny v pracovních podmínkách. Proto je provoz školy ve své podstatě závislý na pracujících důchodcích a vychovatelkách. I přes jejich snahu a přístup k práci ovlivňuje popsaná skutečnost negativně kvalitu výuky. Aktuální složení sboru také ovlivňuje postupy vedení školy při kontrole, vedení a hodnocení pracovníků. Volené metody jsou velmi opatrné a obezřetné, málo důrazné, mnohdy částečně zvýhodňující samotné pracovníky nad žáky a realizovaným vzdělávacím programem.

Z hlediska materiálně-technických podmínek patří škola svými prostorovými možnostmi a vybavením mezi průměrné. Na velmi dobrou úroveň se podařilo řediteli posunout vybavení školy výpočetní technikou. Bohužel to škole odčerpalo značné množství finančních prostředků a následně způsobilo, že škola není dosud zařazena do programu Internet do škol, který je organizován a zajišťován MŠMT ČR.

Celková úroveň průběhu a výsledků vzdělávání ve sledovaných předmětech byla hodnocena jako průměrná.

V únoru 1998 proběhla ve škole orientační inspekce, při které byla posuzována pouze úroveň řízení školy podle tehdy platných kritérií. Možná srovnání výsledků hodnocení ČŠI ukazují na dílčí zlepšení (např. vybavení výpočetní technikou), částečně na setrvalý stav (ostatní materiální podmínky pro výuku, organizace školy) či na mírná zhoršení (např. personální podmínky pro výuku, průkaznost části povinné dokumentace, užší možnosti ve volitelné části učebního plánu apod.).

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zdeňka Fadrná	Z. Fadrná v.r.
Členové týmu	Mgr. Jaroslav Černý	J. Černý v.r.
	Mgr. Dana Hanzelková	D. Hanzelková v.r.

V Kutné Hoře dne 7. října 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 14. říjen 2002

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Pavel Ouředník	P. Ouředník v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad, OŠMS, Zborovská 11, 150 00 Praha 5	31. 10. 2002	předáno osobně VrŠI
Obec Krhanice, 257 42, Krhanice 46	31. 10. 2002	032 199/02-2050
Rada školy: (Dr. Jana Havlová, Prosečnice 257 42)	31. 10. 2002	032 200/02-2050

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.